

Motion till riksdagen

1986/87:L106

Ingrid Sundberg (m)

Äktenskapsbalk m. m. (prop. 1986/87:1)

Moderata samlingspartiet har i partimotion föreslagit att någon lagstiftning om sambors gemensamma hem inte behövs.

Den lagstiftning som omfattar äktenskapet och dess ekonomiska rättsverkningar har tillkommit för att erbjuda dem som bildar familj ett tillräckligt rättsskydd. Stiftandet av en lag för sambor innebär utformandet av ett slags B-äktenskap som dels ger ett otillräckligt rättsskydd, dels medför ett indirekt försvagande av uppfattningen om äktenskapet som den önskvärda samlevnadsformen vid familjebildning.

Verkligheten visar dock att många bildar familj utan att gifta sig. När ett sådant samboförhållande upplöses uppkommer ibland situationer som särskilt för den svagare parten i samboförhållandet upplevs som orimliga. Det förekommer att sambor låter upprätta såväl avtal om sina egendomsförhållanden som testamente med sin sambo som förmånstagare. Detta är emellertid ovanligt.

För sambor finns i dag ingen legal egendomsordning. I den mån tvist om egendom eller dess fördelning uppstår mellan ogifta sambor är man hänvisad till allmänna regler för dess lösning. Har bara den ena parten haft inkomster är samäganderättsvägen svårframkomlig och den hemarbetande har svårigheter att få någon kompensation vid förhållandets upplösande. Den osäkerhet och brist på fasta regler som råder visar på angelägenheten av att sambor upprättar avtal om vad som skall gälla med avseende på deras egendom. Även om svårigheter uppkommer att juridiskt bedöma vad som skall gälla vid en i framtiden men ej omedelbart förestående upplösning av gemenskapen befinner sig den part som till sin förmån kan åberopa ett avtal generellt sett i ett bättre läge än den som utan stöd i avtal söker komma till sin rätt. Utgångspunkten är nämligen den att ingångna avtal är giltiga och skall hållas. Det är därför angeläget att parter som bildar familj utan att ingå äktenskap sluter ett egendomsrättsligt avtal och skriver testamente så att bl.a. den svagare parten i ett förhållande kan få sin rättmätiga andel av gemensamma ägodelar vid förhållandets upplösning.

Jag anser att ett sådant förfarande skulle underlättas om ett standardavtal utformades och marknadsfördes på så sätt att åtminstone sambor med gemensamma barn alltid ställdes inför erbjudandet att teckna ett sådant avtal. Regeringen bör därför vidta åtgärder som underlättar för sambor att frivilligt reglera sina ekonomiska mellanhavanden med sikte på omständigheterna vid samboförhållandets upplösning.

Hemställan

Mot. 1986/87

L106

Med hänvisning till vad ovan anförts hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om utformning och marknadsföring av standardavtal för sambor.

Stockholm den 10 november 1986

Ingrid Sundberg (m)